

ÚVODNÁ STRANA PROJEKTOVÉHO DOKUMENTU

1. Partnerská krajina, miesto realizácie projektu: Keňa, región Busia		2. Projektové číslo: SAMRS/2015/KE/1/5	
3. Názov projektu: Ekonomické posilnenie postavenia drobných farmárov v regióne Busia pomocou pestovania sezamu a sprístupnenia trhov (2ESPM)			
4. Sektorová priorita: Poľnohospodárstvo, Fairtrade, Sociálne podnikanie		5. CRS kód (5 miestny): 31120	
6. Predpokladaný dátum začiatku: 1. november 2015		7. Predpokladaný dátum ukončenia: 30. apríl 2017	
8. Požadovaná dotácia z ODA (EUR): 247 500		9. Celkové spolufinancovanie žiadateľa (EUR): 27 500,06	
10. Partnerská organizácia v krajine prijímateľa (meno, adresa, kontakty): ADRA Kenya P.O Box 76273-00508 Nairobi Office Line +254 722 697 888/+254 733 600013			
11. Stručná charakteristika projektu (max. 250 slov): Celkovým cieľom projektu je zlepšiť sociálno-ekonomické podmienky 500 drobných farmárov v regióne Busia v Keni, prostredníctvom posilnenej produkcie sezamu, prístupu na trh a generovania príjmov. Unikátnosť tohto projektu spočíva v jeho potenciáli vytvoriť prepojenia drobných farmárov pestujúcich sezam na jednej strane a otvoreného prístupu na medzinárodné trhy na druhej strane. Farmárom budú poskytnuté nielen školenia a nástroje, ale zabezpečí sa im reálne miesto na odbyť, kde budú môcť predávať svoje výrobky za rozumnú a primeranú cenu. Jednou z hlavných pridaných hodnôt projektu je vopred dohodnutý prístup na trh, zaistený spoľahlivým medzinárodným partnerom -Ten Senses Africa, ktorý má dlhoročné skúsenosti s fairtrade obchodom v Keni. Projekt sa týmto snaží riešiť jeden z hlavných a všadeprítomných problémov rôznych poľnohospodárskych projektov, ktorým je nízka kapacita miestnych trhov absorbovať množstvo a/alebo kvalitu produktov pestovaných cieľovými skupinami projektov za rozumnú cenu. Vzhľadom k tomu, že projekt má charakter sociálneho podnikania a obsahuje i prvok fairtrade obchodu, má projekt potenciál stať sa dlhodobo udržateľný i v budúcnosti a nestáť sa len ďalším krátkodobým projektom. Vďaka tejto jedinečnej spolupráci medzi dvoma slovenskými mimovládnyimi organizáciami - žiadateľom a Nadáciou Integra/ Ten Senses Africa sa očakáva zvýšená účinnosť a efektivita slovenskej ODA. Partnerstvo s ADRA Keňa, ktorá má dlhoročné skúsenosti s miestnymi komunitami a poľnohospodárskymi projektmi prináša ďalšie pozitívne účinky. Projektový návrh pokrýva prvú časť tzv. procesu hodnotového reťazca, to znamená všetko od nastavenia sociálneho podnikania, vrátane mobilizácie miestnych komunit, vytvorenia skupín a družstiev, fairtrade a bio certifikácii, školení, zaobstarania nástrojov a strojov, prípravy pôdy, pestovania, zberu, skladovania a predaja produkcie nášmu partnerovi Ten Senses Africa (TSA). Ďalšie aktivity, ktoré idú nad rámec odovzdania sezamovej produkcie nášmu obchodnému partnerovi, nie sú zahrnuté do tohto projektu.			

1. ZHRNUTIE V SLOVENSKOM A ANGLICKOM JAZYKU (MAX. 2 STRANY)

Hlavným rozvojovým problémom je nedostatočný prístup farmárov na trhy resp. nízky dopyt na lokálnych trhoch po väčšom množstve a/alebo kvalitnejších poľnohospodárskych produktoch. Táto skutočnosť potom spôsobuje ďalšie negatívne dopady ako napr. nedostatok kapitálu v obehu, nízka kúpyschopnosť obyvateľstva, veľmi malé investície a tvorba pracovných miest. Farmári tak pestujú v malom množstve a viac pre svoju vlastnú spotrebu ako na predaj. Nízka vzdelanosť v moderných poľnohospodárskych postupoch a nedostatok nástrojov a mechanizmov prispieva k vytváraniu bludného kruhu chudoby.

Celkovým cieľom projektu je prispieť k zníženiu chudoby a posilniť potravinovú bezpečnosť prostredníctvom podpory hospodárskeho rastu a výkonnosti v sektore poľnohospodárstva. Cieľom projektu je trvalé zlepšenie socio-ekonomickej situácie 500 farmárov sezamu a ich rodín v okrese Busia, Keňa. V skutočnosti sa pomôže spolu približne 2500 ľuďom (približne 2000 sú nepriamymi beneficiarmi, členovia rodín žijúci v spoločnej domácnosti s pestovateľmi sezamu).

Špecifické ciele

Tento projekt sa zameriava priamo na výsledok č.5 a 6, teda zvýšenie výnosov z poľnohospodárstva a zvýšenie ziskov z predaja spracovanej poľnohospodárskej produkcie, uverejnených v rámci Výzvy na predkladanie žiadostí o dotáciu, keďže špecifickými cieľmi sú:

1. Zvýšená produktivita pestovania a produkcia sezamu
2. zlepšenie životnej úrovne farmárov

Výsledkami projektu sú:

- 1.1. 500 farmárov dosiahne vzdelanie v moderných poľnohospodárskych metódach
- 2.1. Vytvorené združujúce farmárov
- 2.2. Nasmerovanie a prepojenie farmárov na kenské a medzinárodné trhy, spolupráca s odberateľmi ako napr. TSA a inými

Hlavnými aktivitami projektu sú:

přípravné, priebežné a záverečné aktivity:

- kick-off stretnutie
- baseline study
- zriadenie kancelárskych a skladových priestorov
- obstaranie pozemku pre testovanie rôznych a) odrôd sezamu b) techník a metód pestovania
- Zriadenie systému na administratívnu a finančnú správu projektu
- Příprava a podpísanie zmlúv a MoU s verejnou správou, odberateľmi ako napr. TSA a inými stakeholdermi
- Najímanie pracovníkov projektu
- Stretnutie zainteresovaných strán na úrovni okresu/county
- Senzibilizácia zainteresovaných strán
- Senzibilizácia a mobilizácia komunity a identifikácia príjemcov
- Obstarávanie tovarov a služieb
- Štvrťročné stretnutie technickej komisie
- Mid-Term review, monitoring
- Exit strategy, follow up, evaluácia

Aktivita 1.1.1 Školenie školiťelov ToT modul A o moderných poľnohospodárskych technikách

Aktivita 1.1.1 Školenie školiťelov ToT modul B o moderných poľnohospodárskych technikách

Aktivita 1.1.2. testovanie rôznych odrôd/ typov sezamu počas prvej sezóny

Aktivita 1.1.3. kontrola kvality, odborné poradenstvo, zber, skladovanie, nákup, predaj úrody

Aktivita 2.1.1. zoskupovanie farmárov do družstiev a školenie v manažmente

Aktivita 2.2.1. školenie vo Fairtrade a BIO

Aktivita 2.2.2. príprava farmárov na Fairtrade a BIO certifikačný proces

Aktivita 2.2.3. certifikačný proces a audity Fairtrade a BIO

Aktivita 2.2.4. Školenie o požičiavaní a sporení

Summary:

The central developmental problem can be described as insufficient access of farmers to markets. In other words, low demand in local markets for agricultural produce in bigger quantities and/or of higher quality. This produces negative side effects such as lack of capital in circulation, low purchasing power of the population, small investments and insufficient creation of job opportunities. Thus, farmers produce low quantities and generally more for their household consumption than for sale. Lack of education and training in modern agricultural techniques, along with lack of proper inputs (tools and mechanisms) contributes to the perpetuation of the vicious cycle of poverty.

The overall objective thus is to contribute towards decreasing poverty and strengthening food security through the support of economic and production growth in the agriculture sector. The goal of the project is a permanent improvement of the socio-economic situation of 500 sesame-growing farmers and their households in Busia, Kenya. In real terms, approximately 2500 persons will benefit from this project (2000 persons being indirect beneficiaries, families of the targeted sesame-growing farmers).

Specific goals

This project focuses on goals 5 and 6 (Increasing the income from agriculture activities and increasing the income from the sale of processed agricultural products) as published in the call for proposals.

The specific goals of the project are:

1. Increased productivity in sesame growing and increased sesame production
2. Improved living standards of local farmers
3. Directing and connecting farmers to Kenyan and international markets. Cooperation with resellers such as TSA and others, with the goal of increased income of farmers

Project results are the following:

- 1.1. 500 farmers are trained in modern agricultural methods
- 2.1. Cooperative is created that bring together 500 farmers
- 2.2. Directing and connecting farmers to Kenyan and international markets. Cooperation with resellers such as TSA and others, with the goal of increased income of farmers

Main project activities include:

Initial, continual and closing activities:

- start-up meetings
- procurement of office and warehousing space
- signing of MOU with local administration and resellers
- baseline study
- Stakeholder meeting at the county level
- Community mobilization
- Procurement of land for demonstration and testing of different types of sesame and modern techniques
- Quarterly meetings of the technical committee
- Mid-Term review
- Exit strategy, follow up, evaluation

Activity 1.1.1 Training of trainers on modern agricultural techniques (module A)

Activity 1.1.1 Training of trainers on modern agricultural techniques (module B)

Activity 1.1.2. Testing and research of different types of sesame during the first season

Activity 1.1.3. Quality control, expert consultation, collection, storage, purchase and sale of harvest

Activity 2.1.1. Forming a cooperative and training of farmers on management

Activity 2.2.1. Training of farmers in Fairtrade and BIO

Activity 2.2.2. Preparation of farmers for the Fairtrade a BIO certification process

Activity 2.2.3. Process of Fairtrade and BIO certification and audits

Activity 2.2.4. Training of farmers on financial governance, savings and loans

2. ANALÝZA PROBLÉMOV A ZDÔVODNENIE PROJEKTU (MAX. 3 STRANY)

2. 1. Identifikácia problémov a analýza potrieb

2.1.1. Identifikácia problému

Hlavným identifikovaným problémom je chýbajúci prístup na trh s poľnohospodárskymi výrobkami, ktoré produkujú drobní farmári/poľnohospodári lokálne. Napriek tomu, že v rámci mnohých projektov zameraných na poľnohospodárstvo sú poľnohospodári/farmári v rámci cieľovej skupiny dobre vyškolení a majú k dispozícii i materiál a nástroje, prístup na trh pre ich výrobky nie je zabezpečený a dosiahnutý. Títo poľnohospodári ďalej čelia nedostatočnému prístupu ku kapitálu a nedostatočným investíciám a dlhodobým úverom, ktoré sú hlavným predpokladom pre začatie poľnohospodárskeho podnikania. Zároveň tiež čelia prítomnosti úžerníkov. Ďalšími prekážkami v podnikaní sú obmedzený prístup k moderným a inovatívnym poľnohospodárskym metódam a technológiám, kvalita semien, nedostatok riadneho vzdelania a zručností, drahý materiál, nástroje a nástroje, nadmerná závislosť na zavlažovaní a klimatické podmienky.

2.1.2. Relevantnosť projektu

Prečo odvetvie poľnohospodárstva?

V rámci odvetvia poľnohospodárstva, ktoré je v Keni najväčším odvetvím dosahujúcim až 20% HDP, je stále ukrytý silný ale nevyužitý potenciál. V roku 2006 tvoril podiel obyvateľstva Kene, ktorí sa živili poľnohospodárstvom až takmer 75 percent z celkového počtu pracujúcich. Krajina oplýva až 274 300km² poľnohospodárskej pôdy. Práve preto patrí podpora tohto odvetvia k jednému z kľúčových prvkov na ceste k rozvoju a lepšej životnej úrovne v Keni. Na základe údajov z FAO bola v Keni produkcia sezamu v priemere 12 000 ton s výnosom pohybujúcim sa okolo 420 kg/ha v období medzi rokmi 2008-2013.

Strategický dokument Kenya Vision 2030, ktorý je v súlade s miléniovými rozvojovými cieľmi, má na zreteli premeniť odvetvie poľnohospodárstva v Keni na „ziskovú, komerčne orientovanú a medzinárodne konkurencieschopnú hospodársku činnosť“. Taktiež sa snaží podporovať a viesť udržateľný rozvoj poľnohospodárstva, poľnohospodárskych výrobných systémov a posilniť s tým súvisiace inštitúcie v súčasnosti ako i do budúcnosti (Agriculture Policy in Kenya, 2006: Issues & Processes, Institute of Development Studies, Kenya). Prijatý strategický dokument naznačuje, že vláda Kene plánuje postupne skomercializovať odvetvie poľnohospodárstva, pričom v tomto procese hrá marketing zásadnú úlohu, a zároveň kenská vláda uznáva, že poľnohospodárske odvetvie je jedným z hlavných pilierov k dosiahnutiu rýchleho rastu krajiny a zaradeniu sa k novo industrializujúcim ekonomikám so stredným príjmom do roku 2030; s cieľom rásť ročne o 10%.

Prečo sezam?

Existujú tri hlavné dôvody, prečo sa projekt zameriava na produkciu sezamu.

A. Prvým dôvodom je kombinácia geografického a historického pohľadu. Sezam (*Sesamum indicum* L.), miestne označovaný ako Simsim, patrí nielen medzi najstaršie olejninu na svete, ale je bežne pestovaný všade v tropických a subtropických oblastiach Kene už po celé stáročia. V Keni je produkcia sezamu bežná medzi drobnými farmármi najmä v západnej oblasti a pobrežných oblastiach. Plodina sa zvyčajne pestuje kvôli výrobe oleja, má vysoké nutričné a liečivé hodnoty, je pridanou hodnotou pri pekárenských výrobkoch a spracúva sa i na živočíšne krmivá. Sezam patrí v Keni k domácim plodinám, poznajú ho dobre miestni poľnohospodári a farmári, pestuje sa predovšetkým ako zdroj obživy.

B. Po druhé, spomedzi množstva rôznych rastlín a plodín, pestovanie sezamu sa ukázalo, ako najvhodnejšia plodina v našom prípade. Sezam je rastlina krátkodobého rastu, aj keď rastie rovnako kvalitne ako dlhodobé denné rastliny. Plodina sa darí najlepšie v stredne úrodnej, dobre priepustnej pôde s pH v rozmedzí od 5,5 do 8,0.

Hlavné výhody sezamu:

- Jedna z najúčinnejších plodín s ohľadom na objemy 6 až 16 palcov dostupnosti vody.
- Všestranná plodina pestovaná v suchých/polosuchých oblastiach s unikátnymi vlastnosťami, ktorá sa dokáže prispôbiť rôznym systémom pestovania.
- Ponúka väčší potenciálny výnos s nižšími nákladmi (s menším rizikom) ako iné plodiny.
- Úroda môže byť výhodnejšia s obmedzenými zdrojmi, ako úroda iných plodín používajúcich rovnakú úroveň zdrojov.

- Toleruje sucho a teplo v podmienkach, kde iné plodiny zlyhávajú.
- Bežné vybavenie používané na pestovanie iných plodín môže byť použité na výrobu sezamu.
- Vykazuje vynikajúcu odolnosť voči chorobám a hmyzu a ukázalo sa, že dobre rastie i v pôde zamorenej hnilobou.
- Relatívne zanedbateľné ekonomické škody z diviakov, jeleňov, a/alebo vtákov a iných živočíchov.
- Hlboké korene sezamu môžu dosiahnuť a využiť živiny a vlhkosť pod koreňmi iných plodín.

C. V neposlednom rade, treťou výhodou sezamu sú jeho trhové ceny a využitie. Cena za sezamové semená a olej na medzinárodných trhoch je stabilne vysoká. Cena závisí od aktuálnej situácie, odrody sezamu, kvality semien, krajiny pôvodu ako i ďalších faktorov, avšak cena sa pohybuje zhruba okolo 2000 USD za metrickú tonu. Vzhľadom k tomu, že dopyt po Fairtrade sezamových výrobkoch, organickom sezame a sezamovom oleji je vysoký, je dôvod sa domnievať, že európski a americkí zákazníci budú ochotní zaplatiť takú cenu, ktorá prinesie významné výnosy poľnohospodárom/farmárom za ich produkty. Sezamový olej je považovaný za vysoko kvalitný olej a je často označovaný aj ako "kráľovná" medzi rastlinnými olejmi. Toto pomenovanie si sezamový olej zaslúžil hlavne pre jeho stabilitu a dobrú skladovateľnosť, ako aj odolnosť voči zatuchnutiu. Sezamový olej sa používa i pri výrobe náterových hmôt, mydiel, kozmetiky, parfumov, insekticídov, konzerv sardínií a hovädzieho mäsa, má aj farmaceutické a etno -botanické využitie (FAO, 2002; RMRDC, 2004). Sezamové semená majú vysoký obsah vápnika, fosforu, železa a sú bohatým zdrojom základných vitamínov, ako tiamín, riboflavín a niacín. Semená sa používajú i v pekárskom priemysle na posypávanie žemlí a vo fastfoodoch. Sezamové semená majú využitie i vyprážané s cukrom, ale i nevyprážané, či mleté do polievky. Listy sa používajú pri varení zeleninových polievok (Onwueme a Sinha, 1991).

Prečo Fairtrade?

Nielen, že je vysoký dopyt po fairtrade výrobkoch a organických sezamových semenkách a produktoch na medzinárodných trhoch, ale samotný fairtrade obchod skutočne napomohol zlepšeniu sociálno-ekonomickej situácie mnohých farmárov po celom svete.

Fairtrade je alternatívny prístup ku konvenčnému obchodu, a je založený na partnerstve medzi výrobcami a spotrebiteľmi. Ak môžu farmári predávať na základe fairtrade obchodných podmienok, poskytuje sa im výhodnejší obchod a zlepšenie výmenných relácií. To im ďalej umožňuje zlepšiť svoj život a plánovať si budúcnosť. Fairtrade ponúka na druhej strane spotrebiteľom účinný spôsob, ako môžu prispieť k zníženiu chudoby prostredníctvom svojich každodenných nákupov.

Mať fairtrade certifikát so sebou prináša aj ďalšie pozitívne efekty, ide napríklad o fairtrade prémiiu, ktorú je možné investovať do projektov zlepšujúcich sociálny, ekonomický a environmentálny rozvoj. Fairtrade obchod tiež napomáha k budovaniu dlhodobých obchodných partnerstiev a umožňuje väčšiu kontrolu producentov nad procesom obchodovania. Štyri základné princípy, ktorými sa riadi obchod fairtrade sú: *sociálny rozvoj, hospodársky rozvoj, rozvoj životného prostredia a zákaz nútenej a detskej práce.*

Z hľadiska hospodárskej súťaže, fairtrade certifikáty a značky spolu s BIO certifikátmi umožňujú drobným farmárom a malým podnikateľom konkurovať i veľkým nadnárodným korporáciám a nájsť si svoje miesto na medzinárodných trhoch.

Prečo okres Busia?

Okres Busia bol vybraný zámerne, na základe výsledkov prieskumu potrieb uskutočneného spoločne pracovníkmi žiadateľa a partnerom ADRA Keňa v januári 2015. Okres Busia je historicky známy produkciou sezamu a zistenia v teréne potvrdili, že pestovať sezam, hoci len pre vlastnú spotrebu je v tejto časti Kene obľúbené a pomerne časté. Miestni farmári na stretnutiach s pracovníkmi ukázali svoju úrodu, pozemky a poľnohospodárske techniky a vyjadrili vôľu pestovať sezam pre účely predaja. Miestni predstavitelia ministerstva poľnohospodárstva deklarovali podporu projektu a sprístupnili niektoré štatistické údaje.

Klimatické podmienky pre pestovanie sezamu sú v rámci Kene najvhodnejšie v západnej Keni a na pobreží. Oblasť západnej Kene bola vybraná, pretože ADRA Keňa v tejto oblasti implementovala a implementuje viacero projektov, medzi nimi aj poľnohospodárske projekty a má tu vybudovanú sieť kontaktov. V neposlednom rade je bezpečnostná situácia v oblasti západnej Kene priaznivejšia ako na

pobreží. Farmári z okolia Busia majú dobré predpoklady na to, aby po zaškolení dosahovali kvalitnejšiu produkciu sezamu na predaj a zvýšili svoju produktivitu, pretože sezam ako plodinu už dôverne poznajú a pestujú ju už desiatky rokov až stáročia.

2.1.3. Cieľové skupiny a relevantnosť projektu voči ich potrebám

Cieľovou skupinou je 500 farmárov a nepriamymi beneficiarmi je 2000 ľudí, členov domácností farmárov. Tieto domácnosti sú závislé od poľnohospodárstva. Každá domácnosť bude zastúpená jedným členom, ktorého meno bude zapísané do knihy beneficiarov. Do projektu je zahrnutých 500 farmárov, ktorí budú organizovaní v 10 komunitných družstvách, v každom po 50 členov (Community Based Organization CBO). Pozri výsledok 2.1. Vytvorené družstvo združujúce farmárov, nie sú CBO – spomenuté komunitné družstvá, ale iné subjekty s vlastnou právnou subjektivitou a s odlišnou náplňou práce. Beneficiari budú vyberaní na základe organizovaných stretnutí na úrovni obcí, za pomoci lokálnych vládnych úradníkov. Takýto prístup zahŕňa komunitnú senzibiláciu a otvorenú diskusiu ohľadne sociálnej a ekonomickej dynamiky v danej oblasti. Jednotlivé zložky projektu boli dlhodobo diskutované ako aj jednotlivé úlohy všetkých partnerov, vrátane farmárov, boli podrobne stanovené. Tieto faktory budú zohľadňované pri výbere beneficiarov:

- Dostupnosť farmárov
- Odhodlanosť pracovať v poľnohospodárstve
- Záujem o poľnohospodárstvo
- Otvorenosť a ochota zdieľať vedomosti a zručnosti
- Slobodné ženy, vdovy a mládež budú podporené, aby sa zaistila možnosť účasti pre všetkých.

Členom komunit bude prenechaný priestor na akékoľvek otázky ohľadom stratégie, následne budú všetci vybraní farmári požiadaní, aby sa zaregistrovali do členského registra. Takýto prístup je považovaný za najlepší, nakoľko sa vykonáva veľmi transparentne a ani tie najzraniteľnejšie skupiny z komunit nie sú z výberového procesu vylúčené. Výberový proces vylučuje zaujatosť a nepotizmus, ktoré sú zvyčajne zdrojom konfliktov a nízkej účasti znevýhodnených komunit v rozvojových iniciatívach.

Žiadateľ sa bude venovať významným poľnohospodárskym problémom, ktoré zapríčiňujú nízku produkciu. Nízka úrodnosť je pripisovaná drobným škodcom, rôznym parazitickým ochoreniam, nevhodným odrodám plodín, slabým znalostiam pestovania, nízkej úrodnosti pôdy, slabému manažmentu a demotivácii spôsobenej malým trhom pre sezamové plodiny. (Ministry of Agriculture, Annual report-2014). Projekt bude úzko spolupracovať s ministerskými sekciami, výskumnými inštitúciami a inými zainteresovanými stranami, aby sa zaistilo, že drobní farmári budú schopní pozdvihnúť kvalitu ako aj kvantitu úrody sezamu. Žiadateľ v spolupráci so zúčastnenými stranami z regionálnej vlády bude zvyšovať poľnohospodársku produktivitu v regióne, školiť farmárov, využívať testované a odporúčané odrody sezamu, podporovať manažment v tomto sektore, zvyšovať fertilitu pôdy, využívať odporúčané metódy sadenia, využívať integrovaný systém boja proti škodcom a parazitickým ochoreniam ako aj zlepšovať manažment pôdy po žatve za účelom predchádzania prípadným stratám na úrode a pod.

2.2. Relevantné štúdie, prieskumy žiadateľa/partnera a komplementárne projekty

Žiadateľ spolu s ADRA Keňa vykonal posúdenie potrieb i výskum na mieste v januári 2015 s cieľom zhromaždiť a analyzovať základné údaje. Pracovníci žiadateľa sa osobne stretli s rôznymi zainteresovanými stranami, ako sú skupiny poľnohospodárov, s farmárskymi družstvami, miestnymi zástupcami Ministerstva poľnohospodárstva, výskumníkmi a vedcami z organizácie KALRO (Kenya Agriculture and Livestock Research Organisation), ktorí potvrdili, že súčasná produkcia sezamu v regióne Busia je nízka a má obrovský potenciál, aby sa v budúcnosti zvýšila. Klimatické podmienky sú v regióne veľmi priaznivé a umožňujú siatie a žatvu až trikrát ročne namiesto súčasnej praxe dvakrát ročne. Vzhľadom k tomu, že poľnohospodári používajú zastarané techniky, nevhodné nástroje a nevenujú pestovaniu sezamu dostatočnú pozornosť, je výnos a produkcia sezamu v súčasnosti veľmi nízka. V dôsledku nedostatočného prístupu na trh a obmedzenej kapacity miestnych trhov absorbovať ich produkciu sezamu, produkujú malí poľnohospodári a farmári sezam len ako vedľajšiu plodinu pri pestovaní manioku, kukurice a ďalších plodín. Výskum jasne ukazuje, že poľnohospodári používajú zastarané metódy, akou je napríklad plnosejba resp. sejba priamo z ruky, kedy rozsievateľ kráča a vyhadzuje semenka priamo z dlane na zem. Miestna odroda osiva nie je certifikovaná a kvalita semien

(ich veľkosť, farba, atď.) nezodpovedá kritériám požadovaným na medzinárodných trhoch. Sprostredkovatelia a miestni obchodníci tlačia cenu nadol a kupujú sezam od farmárov/poľnohospodárov pod cenou 150 KES (1 EUR) za 1 kg sezamu.

Vzhľadom k vyššie uvedenému, nemôžu drobní farmári/poľnohospodári nielen vyprodukovať žiaden zisk, ale nemôžu ani očakávať pokrytie svojich nákladov spojených s pestovaním. Nízke ceny, bezohľadní sprostredkovatelia, nedostatočná marketingová stratégia a neprístupné trhy spôsobili, že potenciál regiónu Busia je nevyužitý a drobní farmári žijú v chudobe.

Projekt sa taktiež opiera o rôzne prípadové štúdie výskumných inštitúcií ako napr. štúdia od ICRISAT (The International Crops Research Institute for the Semi-Arid Tropics): *B Munyua, A Orr, J Okwadi, Open Sesame: A Value Chain Analysis of Sesame Marketing in Northern Uganda, 2013* alebo štúdia od SNV Netherlands Development Organisation: *Andrea Schulz and Jennifer Mbuvi UNLOCKING SESAME FARMERS' POTENTIAL FOR FAIR TRADE IN SOUTHERN TANZANIA, 2010*, osobné alebo online konzultácie so zástupcami výskumných organizácií ICRISAT, KALRO a NaSARRI (The National Semi-Arid Resources Research Institute, Serere, Uganda) ale tiež o informácie od organizácií pestujúcich sezam spôsobom fairtrade a BIO ako napr. Share Uganda alebo Farm Africa a v neposlednom rade aj o odporúčania organizácie Fairtrade International a FLOCERT.

Navrhovaný projekt je súčasťou širšieho zámeru a stratégie žiadateľa, ktorý sa zameriava podporou sociálneho podnikania a fairtrade a BIO produkcie s dôrazom nielen na dlhodobú udržateľnosť takýchto projektov, ale aj na postupné samofinancovanie vzniknutých nákladov z výnosov poľnohospodárskej produkcie a postupné osamostatnenie sa od domácej a/alebo zahraničnej rozvojovej pomoci. Súčasťou je aj začínajúca spolupráca s Fakultou tropického земедělství (FTZ) pri Českej zemědělské univerzitě v Prahe.

3. CIELE, VÝSLEDKY A AKTIVITY PROJEKTU (MAX. 10 STRÁN)

3.1. Celkový cieľ projektu

Celkovým cieľom projektu je prispieť k zníženiu chudoby a posilniť potravinovú bezpečnosť prostredníctvom podpory hospodárskeho rastu a výkonnosti v sektore poľnohospodárstva. Cieľom projektu je trvalé zlepšenie socio-ekonomickej situácie 500 farmárov sezamu a ich rodín v okrese Busia, Keňa. V skutočnosti sa pomôže spolu približne 2500 ľuďom (približne 2000 sú nepriamymi beneficiármi, členovia rodín žijúci v spoločnej domácnosti s pestovateľmi sezamu).

Projekt reflektuje *Strednodobú Stratégiu Rozvojovej Spolupráce Slovenskej Republiky na roky 2014-2018* a okrem sektorovej priority podpora poľnohospodárstva sa dotýka aj sektora vzdelávania a podpory tvorby trhového prostredia, konkrétne malého a stredného podnikania.

Projekt tiež nadväzuje na tzv. *Country Strategy Paper for Kenya* alebo *Strategy of the Slovak Republic for Development Cooperation with the Republic of Kenya for 2014 – 2018*, a to najmä v hospodárskom pilieri a sociálnom pilieri.

Okrem toho, že sa projekt snaží prispieť k špecifickému cieľu č. 3 výzvy *SAMRS/2015/KEN/01* sa priamo dotýka všetkých 4 podporovaných typov intervencií a to nasledovne:

- vzdelávanie v oblasti udržateľného poľnohospodárstva, zavádzanie inovatívnych, efektívnych a ekologických postupov v poľnohospodárstve:
 - o Projekt obsahuje školenia o tom, aké inovatívne metódy (napr. príprava pôdy, ideálna podpovrchová hĺbka semien, systém sejby a pod.) používať a tiež ako používať bio hnojivá a ako spĺňať ďalšie požiadavky na BIO produkciu
- Zavádzanie nových techník a postupov spracovania primárnych surovín na produkty s vyššou pridanou hodnotou:
 - o Priama intervencia projektu je asistencia a investovanie do získania Fairtrade a BIO certifikátov, ktoré priamo zvyšujú pridanú hodnotu produktu
 - o nepriamo prostredníctvom predaja sezamových semien spoločnosti TSA, na ďalšie spracovanie ako napr. sezamový olej. To znamená podporí sa produkcia s pridanou hodnotou ešte v rámci Kene pred samotným exportom.
- Podpora prístupu na domáci, regionálny a medzinárodný trh:

- Najväčšou pridanou hodnotou projektu je práve jeho schopnosť cez spoluprácu a zmluvy s rôznymi odberateľmi prepojiť farmárov na domáce a medzinárodne trhy, a tým im zabezpečiť väčšie výnosy a väčší odbyt ich produktov.
- Vzdelávanie v oblasti podnikania, marketingu a predaja:
 - Podstatnou súčasťou projektu sú školenia zamerané na finančnú gramotnosť, šetrenie a pôžičky a manažment družstiev a poskytovanie odborných konzultácií

Vyššie uvedeným sa projekt sústreďuje na elimináciu štrukturálnych príčin chudoby. Aktívna participácia miestnych komunít spočíva najmä, ale nielen, v záujme sa vzdelávať, aplikovať naučené do praxe pri pestovaní sezamu, vytvoriť družstvá a pôsobiť zodpovedne v oblasti manažmentu družstiev, fariem, budovať vzťahy medzi jednotlivými subjektmi tzv. „value chain“, vrátane odberateľov. Cieľom je postupné odbúravanie závislosti na zahraničnej pomoci, ktoré by sa malo prejavovať už v priebehu trvania projektu napr. aj tým, že farmári si budú schopní hradiť poplatok za ďalšie obdobie Fairtrade a BIO certifikácie, kupovať semená sezamu v ďalších sezónach, alebo implementovať menšie komunitné projekty z výnosov z predaja svojej produkcie.

Projekt tiež zapadá do rozvojových priorít Kene, keďže poľnohospodárstvo, je v Keni najväčším odvetvím dosahujúcim až 20% HDP, pričom stále ukrýva silný, ale nevyužitý potenciál. V roku 2006 tvoril podiel obyvateľstva Kene, ktorí sa živili poľnohospodárstvom až takmer 75 percent z celkového počtu pracujúcich. Krajina oplýva až 274 300km² poľnohospodárskej pôdy. Práve preto patrí podpora tohto odvetvia k jednému z kľúčových prvkov na ceste k rozvoju a lepšej životnej úrovne v Keni. Strategický dokument *Kenya Vision 2030*, ktorý je v súlade s miléniovými rozvojovými cieľmi, má na zreteli premeniť odvetvie poľnohospodárstva v Keni na ziskovú, komerčne orientovanú a medzinárodne konkurencieschopnú hospodársku činnosť.

Srdcom projektu je sociálne podnikanie podporené komponentmi poľnohospodárskej produkcie Fairtrade a BIO. Projekt tak sleduje aj aktuálne dlhodobé trendy v oblasti rozvojovej spolupráce, ktorými sú sociálne podnikanie, prepájanie biznisu s rozvojovou spoluprácou a tiež otázku udržateľnosti financovania oficiálnej rozvojovej pomoci, ako to popisuje napr. dokument UNDP s názvom *Africa's Wealth: Building Inclusive Businesses for Shared Prosperity*. Projekt sa zameriava na všetky 4 zložky tzv. inkluzívneho biznis modelu, keďže poskytuje (i) investíciu - v podobe celkovej finančnej hodnoty projektu (ii) informácie - v podobe školení, know-how a praktickom vzdelávaní farmárov (iii) motiváciu – pretože je orientovaný na zvýšenie produkcie, produktivity pestovania sezamu a zvýšenie príjmu z predaja (iv) implementačnú podporu – poskytuje podporu v podobe vytvorenia družstiev, pomoc pri Fairtrade a BIO certifikácii, logistika, marketing, komunikácia a pod.

Projekt má silnú väzbu na niekoľko *Miléniových Rozvojových cieľov* (MDGs), konkrétne cieľ č. 1A, ktorým je znižovanie chudoby. Projekt sa ho snaží riešiť niekoľkými aktivitami, ktoré majú za následok zvýšenie príjmu chudobného vidieckeho obyvateľstva. V rámci MDGs cieľa č. 1B sa projekt usiluje o zlepšenie postavenia žien prostredníctvom vzdelávania a prístupu k rozhodovacím právomociam napr. cez členstvo v orgánoch farmárskych združení. Z pohľadu prieniku MDGs a projektových cieľov je najväčšou pridanou hodnotou snaha podporiť sociálne fairtrade podnikanie a tak prispieť k cieľu č. 8A, t.j. rozvinúť otvorený, na pravidlách založený, predvídateľný, nediskriminujúci systém obchodovania.

Indikátory:

- porovnanie príjmu medzi domácnosťami zahrnutými a nezahrnutými do projektu
- porovnanie miery zadlženosti a schopnosti splácať úver medzi domácnosťami zahrnutými a nezahrnutými do projektu

Zdroje overenia:

- štatistické údaje miestnych úradov
- štúdie neziskových/ výskumných organizácií
- evaluačná správa

3.2. Špecifické ciele projektu

Tento projekt sa zameriava priamo na výsledok č.5 a 6 uverejnených v rámci Výzvy na predkladanie žiadostí o dotáciu, teda zvýšenie výnosov z poľnohospodárstva a zvýšenie ziskov z predaja spracovanej poľnohospodárskej produkcie, pričom špecifickým cieľmi sú:

1. Zvýšená produktivita pestovania a produkcia sezamu
2. Fairtrade, BIO štandardy a postupy sú v praxi používané
3. Nasmerovanie a prepojenie farmárov na kenské a medzinárodné trhy, spolupráca s odberateľmi ako napr. TSA a inými a zvýšený príjem farmárov

Zmenu alebo dopad pre farmárov možno vyjadriť v tabuľke, ktorá zachytáva stav pred a po projekte:

Špecifické ciele	Východiskový stav_(baseline data - kvantitatívne a/alebo kvalitatívne údaje na začiatku projektu)	Cieľový stav (kvantitatívny a/alebo kvalitatívny výsledok po skončení projektu)
1. zvýšená produktivita pestovania a produkcia sezamu	• produktivita: 80Kg/1aker • produkcia: 80Kg/1 rok/2 sezóny	• produktivita: 162Kg/1aker • produkcia: 324Kg/1rok/2 sezóny
2. zlepšenie životnej úrovne farmárov	• nedostatočný príjem na rodinu • absencia prostriedkov pre komunitné projekty	• zvýšený príjem na rodinu • sociálne prémie pre komunitné projekty

Špecifický cieľ 1.:

Indikátory:

- porovnanie produktivity farmárov pred a po projekte
- porovnanie produkcie farmárov pred a po projekte

Zdroje overenia informácií:

- baseline study
- záznamy o poľnohospodárskej výrobe

Špecifický cieľ 2.:

Indikátory:

- príjem domácností
- miera sporení a požičiavania si
- spôsob použitia fairtrade prémie

Zdroje overenia informácií:

- záznamy o príjme
- monitoring
- priebežná evaluácia

V tabuľkách nižšie je možné vidieť ďalšie údaje:

Miere a jednotky		
1 aker	0,4047	ha
1 ha	2,471	aker
1 ha	10000	m ²
1 Hg	100	g
1 sezóna	3 - 4	mesiac

PRODUKTIVITA/ YIELD			
		objem	jednotka
Busia	súčasná	148-247	kg/ha
Busia	očakávaná	400-500	kg/ha
Refer. krajina*			
susedia	Keňa	420	kg/ha
	Tanzánia	700	kg/ha
	Etiópia	720	kg/ha
	Uganda	650	kg/ha
najvyššia produktivita	Taliansko	11135	kg/ha
	Libanon	2675	kg/ha
	Izrael	1998	kg/ha

*produktivita v priemere medzi rokmi 2008-2013 podľa údajov FAO: <http://faostat3.fao.org/>

PRODUKTIVITA v BUSIA				
Na 1 farmára v priemere				
stav	Produktivita/ aker	Počet sezón v roku	pozemok	Produkcia/1aker/1 rok
súčasný	80 kg	2	0,5 aker	80 kg
očakávaný	162 kg	2-3	1* aker	324 kg

* Veľkosť pozemkov sa môže líšiť a niektorí farmári chcú poskytnúť 2-3 a viac akrov

CELKOVÁ PRODUKCIA za 1 sezónu				
Očakávaná		Súčasná		
Počet farmárov	Produkcia/1aker		Produkcia/1aker	
1	162 kg	0,162 t	80 kg	0,08 t
500	81000 kg	81 t	40000 kg	40 t
1000	162000 kg	162 t		

Okrem množstva faktorov má vplyv na celkovú produkciu najmä produktivita, počet sezón v roku, rozloha pozemku.

PRÍJEM na 1 farmára	
	1 sezóna/1 aker
súčasný	* 120 €
očakávaný	200,00 €

* v súčasnosti má farmár o polovicu menej teda max. 60 EUR, pretože obrába len 0,5 akra namiesto 1 akra, pretože ak by aj vyprodukoval viac sezamu, t.j. na väčšej ploche, tak by pre také množstvo nenašiel odbyť na miestnych trhoch. Aj z toho dôvodu sa projekt orientuje na medzinárodné trhy.

PRÍJEM DRUŽSTIEV FARMÁROV POČAS TRVANIA PROJEKTU						
sezóna	Pozn.	produkcia	Výkupná cena za 1 tonu	Celkom	Soc.prémie za 1 tonu	Celkom
1	testovacia	30 t				
2	2016	60 t	1 230,00 €	73 800,00 €	208,00 €	12 480,00 €
3	2017	80 t	1 230,00 €	98 400,00 €	208,00 €	16 640,00 €
4	2017	80 t	1 230,00 €	98 400,00 €	208,00 €	16 640,00 €
5	2018	85 t	1 230,00 €	104550 €	208,00 €	17680 €

NÁKLADYNA FAIRTRADE CERTIFIKÁCIU					
	počet družstiev	počet členov	podanie žiadosti	1. rok	2.a ďalší rok
družstvo	1	<101	538,00 €	2 091,00 €	1 650,00 €
	1	<251	538,00 €	2 306,00 €	1 835,00 €
	*1	<500	538,00 €	2511,00 €	
	3	<251	1 614,00 €	6 918,00 €	*5 505,00 €
	5	<101	2 690,00 €	10 455,00 €	8 250,00 €

* Projekt počítá s vytvorením 1 družstvo, ktoré sa bude skladať z niekoľkých poddružstiev, združujúcich farmárov podľa konkrétnej lokality.

** Poplatky spojené s Fairtrade certifikáciou na rok 2017 budú hradiť družstvá z výnosov z predaja v roku 2016.

3.3. Výsledky projektu a indikátory

Výsledok 1.1.	Indikátory	Zdroje overenia
1.1. 500 farmárov získa vzdelanie v moderných poľnohospodárskych metódach	- teoretické vedomosti - praktické vedomosti a zručnosti	- vstupný test - výstupný test - prezenčná listina - foto/ video dokumentácia - syllabus

ToT školenia. Farmári sú rozdelení do 10 skupín po 50. Z každej skupiny je vyškolených odbornými trénermi 5 farmárov, teda $5 \times 10 = 50$ vyškolených farmárov, ktorí sa stanú školiteľmi vo svojich skupinách. Dôraz sa kladie na praktické vedomosti a zručnosti, samostatnosť a aplikovanie naučeného do praxe, t.j. použitie novo naučených metód pri pestovaní sezamu budú kontrolovať v teréne terénni pracovníci.

Výsledok 2.1.	Indikátory	Zdroje overenia
2.1. Vytvorené družstvo združujúce farmárov	• kvalita manažmentu družstiev • miera zapojenia a samostatnosti členov družstiev • schopnosť pokryť náklady spojené s certifikáciou z neskorších príjmov	• interview, anketa, focus group discussion • stanovy a vnútorné smernice družstva • Fairtrade a BIO certifikáty, žiadosti, potvrdenia

Vytvorenie družstiev je kľúčové pre manažovanie vysokého počtu farmárov, kontrolu kvality a spoločné zastupovanie. Projektový personál bude asistovať pri vytvorení družstiev, pomôže s prípravou štruktúry, orgánov, stanov a pod.

Výsledok 2.2.	Indikátory	Zdroje overenia
2.2. nasmerovanie a prepojenie farmárov na kenské a medzinárodné trhy, spolupráca s odberateľmi TSA a inými	• porovnanie sezónneho a ročného príjmu farmárov pred a po projekte • porovnanie ročných tržieb pred a po projekte	• baseline study • interview, anketa • zmluvy s odberateľmi

Okrem garantovanej výkupnej ceny má družstvo nárok aj na vyplatenie tzv. sociálnych prémie, z ktorých sa spravidla financujú menšie komunitné projekty (napr. oprava školy, navrtanie studne a pod.) alebo sa môžu investovať do ďalšej produkcie sezamu, resp. iného zhodnotenia value chain. Projektový personál bude asistovať pri plánovaní a implementovaní použitia sociálnych prémie.

3.4. Aktivity projektu a vstupy

V procesoch a vzťahoch tzv. „value chain“ vystupuje okrem žiadateľa a partnera aj niekoľko subjektov s vlastnou právnou subjektivitou a úlohami:

Farmári – družstvo – organizácia – odberateľ (napr. TSA)

Farmári: pestovatelia sezamu	Družstvo: Predáva úrodu	Organizácia – centrálny bod: kontroluje kvalitu produkcie kupuje sezam od družstva zbiera a zväža úrodu skladuje produkciu predáva odberateľom	Odberatelia: (Nap. TSA) vykupuje sezam
---------------------------------	----------------------------	--	--

Úlohou žiadateľa a partnera je najmä naštartovať tento reťazec, mobilizovať farmárov a budovať aj prostredníctvom školení ich kapacity, pomôcť s Fairtrade a BIO certifikáciou, zabezpečiť vzťahy v reťazci, vyhľadávať potenciálnych odberateľov a investorov, poskytovať konzultácie farmárom a družstvám, sprevádzať farmárov všetkými fázami pestovania sezamu, dohliadať na kvalitu produkcie farmárov a manažmentu družstiev, supervizovať celý proces a pod.

Hlavnými aktivitami projektu sú:

prípravné, priebežné a záverečné aktivity:

- kick-off stretnutie
- vstupy: facilitátor/ projektový manažér, prenájom priestorov, projektový personál

- obstaranie prenájmu kancelárskych a skladových priestorov
- vstupy: tech. špecifikácia, financie
- podpísanie MoU s miestnou správou a odberateľmi
- vstupy: terénni pracovníci, PHM
- baseline study:
- vstupy: projektový manažér, respondenti, PHM, terénni pracovníci, auto
- Stretnutie zainteresovaných strán na úrovni okresu/county
- vstupy: projektový manažér, prenájom priestorov, auto
- Mobilizácia členov komunity
- vstupy: prenájom priestorov, účastníci, terénni pracovníci
- Štvrťročné stretnutie technickej komisie, auto
- Vstupy: členovia projektového tímu, zástupcovia farmárov a odberateľov, PHM, priestory
- Asistencia pri zakladaní a prevádzkovaní družstiev
- Terénni pracovníci,
- Mid-Term review
- Vstupy: projektový manažér
- Exit strategy, follow up, evaluácia
- Vstupy: nezávislý evaluátor, cestovné, prenájom priestorov, projektový tím

Aktivita 1.1.1 Školenie školiťel'ov ToT modul A o moderných poľnohospodárskych technikách

Vstupy: školiťel', školiace materiály, 500 farmárov, priestory, motorka

Aktivita 1.1.1 Školenie školiťel'ov ToT modul B o moderných poľnohospodárskych technikách

Vstupy: školiťel', školiace materiály, 500 farmárov, priestory, motorka

Aktivita 1.1.2. testovanie rôznych odrôd/ typov sezamu počas prvej sezóny

Vstupy: školiťel', rôzne semená sezamu, nástroje,

Aktivita 1.1.3. kontrola kvality, odborné poradenstvo, zber, skladovanie, nákup, predaj úrody

Vstupy: proj. manažér, auto, proj. manažér, prenájom nákladného auta, motorky, sklad, kancelária

Aktivita 2.1.1. zoskupovanie farmárov do družstiev a školenie v manažmente

Vstupy: školiťel', školiace materiály, 50 farmárov, priestory

Aktivita 2.2.1. školenie farmárov vo Fairtrade a BIO

Vstupy: školiťel', školiace materiály, 500 farmárov, priestory

Aktivita 2.2.2. príprava farmárov na Fairtrade a BIO certifikačný proces

Vstupy: školiťel', auto, priestory

Aktivita 2.2.3. certifikačný proces a audit Fairtrade a BIO

Vstupy: terénni pracovníci, poplatky, auto

Aktivita 2.2.4. Školenie o pôžičkách a sporení, finančné hospodárenie

Vstupy: školiťel', školiace materiály, 50 farmárov, priestory

Projektový tím bude vykonávať mobilizáciu a senzibiláciu komunít, facilitáciu výberového konania, monitoring úrody, ako aj prepájanie kontaktov od lokálnych kupcov a iných relevantných zainteresovaných strán. Prepájanie drobných farmárov s trhom cez iniciatívu Purchase for Product (P4P) spolu s inovatívnymi poľnohospodárskymi metódami výrazne pomôže pozdvihnúť produkcie sezamu v západnej Keni. Za účelom zabezpečenia vysokej kvality sezamu bude všetkým farmárom zapojeným do projektu prvý rok zadarmo distribuovaný balík sezamových semien. Nasledujúci rok bude tento balíček distribuovaný za trhovú cenu. Počas žatvy budú terénni pracovníci odkupovať úrodu sezamu od farmárov, po roztriedení budú úrodu skladovať v zbernom sklade, kde si sezam vyzdvihne Ten senses Company. Využívanie android telefónov terénnymi pracovníkmi zníži celkovú záťaž pri skupovaní, vyplácaní, mapovaní a vytváraní posudkov. Hlavnou úlohou farmárov-beneficientov bude produkcia kvalitnej plodiny za využitia inovatívnych poľnohospodárskych metód dopredu dohodnutých s partnermi, zaistenie kvalitného uskladnenia plodiny a dodržiavanie MOU. Tréning farmárov o bezpečnom používaní chemických látok, starostlivosť o farmu za účelom zabezpečenia budúcej úrody, bezpečnosť pri práci a iné

bude prebiehať po udelení Good Agricultural Practices (GAP) certifikátu. Kapacita beneficentov na produkciu sezamu bude vytvorená Adrou Keňa pomocou tréningov a výmenných návštev. Komunitné družstvá sa spoločne zúčastnia tréningov, ktoré budú nasledované viacerými návštevami rôznych oblastí regiónu za účelom prehĺbenia vedomostí a skúseností. Každé z 10 komunitných družstiev pozostávajúcich z 50 členov vyberie 5 členov, ktorí sa zúčastnia tréningu trénerov (ToT), po ktorom bude každý zúčastnený člen zodpovedný za tréning ďalších 9 členov zo svojho CBO. Celkovo bude 50 členov/členiek CBO vyškolených ako tréneri trénerov (ToT). Vybratí členovia CBO pre ToT musia vedieť čítať a písať, musia byť schopní a ochotní trénovať iných. Pohlavie bude počas výberu taktiež zohľadňované. Jednotlivým trénerom bude po ich vyškolení pridelená zodpovednosť vytrénovať ostatných členov/členky CBO ako aj kontrolovať výkonnosť ostatných členov/členky a organizovať CBO skupinové kontrolné stretnutia. Tréningy zahŕňajú tiež témy vodcovstvo a manažment, vhodnú prípravu pôdy, metódy orby a žatvy, vhodné načasovanie sadby, metódy odburinenia, včasnú žatvu, aktivity po žatve, metódy proti škodcom, organické farmárčenie, bio hnojenie, správne obrábanie pôdy, zvyšovanie fertility pôdy a efektívne zavlažovanie. Ostatné tréningy zahŕňajú organické farmárčenie, ktoré bude facilitované KORN trénerom, Fairtrade tréning a špecializovaný tréning na pestovanie sezamu. Pre zaistenie vysokej kvality sezamu budú terénni pracovníci taktiež zaškolení o manažmente produkcie sezamu. Terénni pracovníci budú kontrolovať produkciu sezamu na každej jednej farme, budú vykonávať pravidelné posudky, čím zabezpečia, že jednotliví farmári produkujú sezam na základe daných predpisov, predovšetkým s ohľadom na bio produkciu sezamu. Každý terénny pracovník bude vybavený Android telefónom, ktorý im bude slúžiť na komunikáciu, mapovanie, vytváranie posudkov ako aj mobilné platby.

Pôžičky a sporenie:

Každá z desiatich CBO, ktorá sa skladá z 50 členov sa zúčastní tréningu o požíčianí a sporení (GSLA), po ktorom bude vytvorených 10 GSLA skupín. Byť súčasťou týchto skupín dáva členom sebadôveru a podnecuje spoločnú aktivitu členov. S pravidelným sporením a občasným požíčianím dostanú členovia GSLA skupín možnosť generácie väčších finančných objemov na investovanie a ďalšiu generáciu príjmov. V spolupráci s Adrou Keňa skupiny vytvoria súbor pravidiel skupiny, vrátane výšky príspevku svojich členov. Skupiny budú zaučené ako riadiť GSLA skupinu, ako zaznamenávať údaje, udržiavať skupinovú dynamiku a ako efektívne riešiť prípadne konflikty. GSLA tréningy vyústili ako logická odpoveď na problémy spojené s chudobnými vidieckymi oblasťami. Udržateľnosť je zabezpečená takmer od úplného začiatku nakoľko členovia skupín investujú svoje vlastné úspory, a nie sú závislí na žiadnych vonkajších finančných prostriedkoch. Pôžičky sú vyberané priamo zo zdrojov GSLA skupiny a tam sú aj priamo splatené. Jediným vonkajším vkladom je počiatočná mobilizácia a samotný tréning. Tieto skupiny fungujú ako družstevné podniky. GSLA oživi ekonomickú silu skupín a zároveň zvýši ich kúpyschopnosť.

3.5 . Predpoklady a Riziká a opatrenia na ich minimalizovanie

Popis rizika	Posúdenie		Plán na znížovanie rizika
	Pravdepodobnosť nízka/stredná/vysoká	Dopad [malý/stredný/závažný]	
Politická nestabilita v krajine	stredná	nízka	Poistenie proti stratám na zisku v dôsledku konfliktu a destabilizácií.
Neochota farmárov podieľať sa na rozvoji výrobo-obchodného reťazca	nízka	nízka	Pestovatelia v prieskume potrieb už vyjadrili vôľu spolupracovať na projekte
Farmári nebudú dodržiavať štandardy a požiadavky Fairtrade a BIO produkcie	stredná	nízka	Pravidelné kontroly pestovania na farmách – sú súčasťou aktivít projektu
Nestabilní a nespoľahliví odberatelia	nízka	stredný	Výber spoľahlivých partnerov – prieskum hodnovernosti a kapacít, skúseností, platobnej schopnosti partnera

3. 6. Prierezové témy

Rodová rovnosť

ADRA Keňa uznáva význam rovnosti pohlaví v rámci projektového návrhu, pri realizácii a monitorovaní projektu.

Rodová rovnosť je aj súčasťou základných princípov a strategického plánu organizácie ADRA Keňa (2009-2014) a programovej stratégie (2014-2018). Na základe týchto princípov sa budú v rámci projektu vykonávať tieto činnosti:

- Výber príjemcu - pohlavie bude jedným z kritérií použitých na výber príjemcov. Počas stretnutí miestnych komunít budú komunity citlivé na potreby mužov aj žien, ktorí budú mať rovnaké šance na účasť v rozvojových aktivitách ako aj prístup a kontrolu nad prostriedkami pre domácnosti a komunitu. Členovia komunity budú podporovaní prostredníctvom pozitívnych kritérií, zapojiť ženy do vedúcich pozícií, ktoré budú vykonávať rozhodnutia o ďalšom rozvoji.
- Profilovanie - v priebehu základnej štúdie, vykoná ADRA Keňa profil (vrátane pohlavia) vybraných príjemcov. Profilovanie sa uskutoční v priebehu začiatkových aktivít so zreteľom na to, že pohlavie sa berie do úvahy pri monitorovacích aktivitách.
- Hodnotiace stretnutia na základe pohlavia – budú sa konať na štvrtročnej báze v priebehu realizácie projektu, aby sa zistilo, či sa reaguje na všetky potreby žien a mužov.

Najlepšou praxou, s ktorou má žiadateľ dlhoročné skúsenosti pri programovaní rovnosti žien a mužov, je rovnocenná účasť mužov i žien. Hoci cieľovou skupinou príjemcov sú primárne drobní farmári/poľnohospodári, žiadateľ sa snaží aplikovať prístup „celej rodiny“, pričom predpokladá, že všetci členovia komunity - muži, ženy, chlapci a dievčatá sa budú zaoberať projektom -priamo či nepriamo. Posudky východiskového stavu a ocenenia majetku budú brať do úvahy hodnotu pozitívnych rodových rolí v rámci komunity, s dôrazom na využitie existujúcich príkladov rodovo pozitívneho rodinného života.

Ochrana životného prostredia

Udržiateľnosť životného prostredia predstavuje siedmy z 10 miléniových rozvojových cieľov a venuje sa riešeniu problémov životného prostredia, pomáha riešiť produktivitu v oblasti bezpečnosti potravín, a tým aj výživu ľudskej populácie. Životné prostredie je čoraz dôležitejšou otázkou v Keni, pretože sa bytostne dotýka tých, ktorí žijú pod hranicou chudoby nakoľko práve oni existenčne závisia na poľnohospodárstve, ktoré je spojené so životným prostredím.

Na porovnanie, iba 8 percent pôdy je využiteľných na pestovanie, avšak 75 percent pracovných síl v Keni je zamestnaných v poľnohospodárstve. Kentskí poľnohospodári čelia narastajúcim problémom erózie pôdy, odlesňovania, znečistenia vody a desertifikácie. Kým globálne otepľovanie je hlavnou príčinou obdobia veľkého sucha v Keni, súčasné poľnohospodárske postupy takisto vedú k nárastu problémov v oblasti životného prostredia. Nekontrolovateľné používanie pesticídov kontaminujú vodné zdroje, zatiaľ čo produkcia potravín klesla kvôli erózii pôdy. V rámci komunít sa bude zvyšovať povedomie v oblasti udržateľného poľnohospodárstva (best practices), vodného a odpadového hospodárstva, ochrany životného prostredia, ochrany proti škodcom a environmentálneho vzdelávania prostredníctvom tréningov a školení ako aj v ďalších kľúčových témach. Ekologické poľnohospodárstvo bude podporované v rámci tohto projektu. Výsadba stromov bude tiež podporovaná prostredníctvom školení a demonštrácií. ADRA Keňa uznáva prijatie zodpovedných prístupov k využívaniu prírodných zdrojov ako dôležitý prostriedok na zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti ekosystému. ADRA Keňa vyžaduje, aby sa ochrana životného prostredia stala neoddeliteľnou súčasťou všetkých projektov podľa jej programovej stratégie (2014-2018).

Počas fázy realizácie projektu sa v rámci projektu posúdia a vyhodnotia všetky činnosti, ktoré môžu mať potenciálny vplyv na biofyzikálne a sociálne prostredie prostredníctvom východiskovej štúdie. S cieľom zabezpečiť dodržiavanie súčasných zákonov a politík týkajúcich sa zmeny klímy a životného prostredia, bude ADRA Keňa spolupracovať s kľúčovými inštitúciami ako je KALRO, NEMA (National Environment & Management Authority), oddelením lesníctva, poľnohospodárstva a vodných zdrojov, aby boli tieto zákony a politiky dobre známe aj obyvateľom v komunitách. Tréning špecializovanej odbornej

prípravy na produkciu sezamu bude tiež klásť dôraz na dodržiavanie správnych postupov v oblasti životného prostredia.

Navyše musia byť poľnohospodárske metódy a celý proces výroby sezamu v prísnom súlade s fairtrade princípmi (medzi ne patria aj ekologické štandardy) a normami BIO. Osvedčenie preukazujúce splnenie týchto požiadaviek bude poskytnuté po dokončení procesu žiadosti a prvého auditu a kontroly, ktoré budú vykonávané organizáciou Fairtrade International a FLOCERT a potom pravidelne každý rok obnovované na základe ďalších pravidelných auditov.

Politiky v oblasti migrácie a rozvoja

Intervencie budú prispôbované potrebám mládeže s cieľom povzbudiť ich, aby prijali poľnohospodárstvo ako rovnocenného zamestnávateľa, a tým znížili migráciu z vidieku do miest. Kritériá výberu príjemcov projektu budú otvorené pre všetkých bez ohľadu na vek alebo postihnutie. Pohyb vidieckeho obyvateľstva z vidieku do miest s cieľom hľadania si nemanuálnej práce v mestských oblastiach sa ohromne zníži, ak bude odvetvie poľnohospodárstva vnímané ako príležitosť k podnikaniu a obchodu. To bude mať za následok rozvoj vidieckych oblastí na obchodné centrá, ktoré budú živiť mestské oblasti. Sprístupnenie produkcie sezamu na trh v kombinácii so zavedením združení na šetrenie a požíčanie povedie k vytváraniu nových pracovných miest na vidieku a zníženiu výskytu migrácie.

Ochrana detí

ADRA Keňa dodržiava zákonné normy v Keni, pokiaľ ide o vykorisťovanie detí, a jej politika je zameraná na ochranu práv detí vo všetkých aspektoch svojej činnosti. ADRA Keňa zamestnáva pracovníka zaoberajúceho sa ochranou detí, ktorý zabezpečuje, že prípady týkajúce sa zneužívania detí sú riadne prejednané. Politika ochrany detí v rámci medzinárodnej siete sa vzťahuje i na všetky aktivity financované ADROU Keňa bez ohľadu na zdroj financovania, geografické alebo sektorové zameranie a tiež bez ohľadu na to, či sú konkrétne aktivity priamo zamerané na deti. Táto politika má za úlohu poskytnúť vedenie a zabezpečiť, aby boli práva detí v Keni chránené a posilnené prostredníctvom programov a projektov. Okrem toho je zákaz nútenej práce a detskej práce zakotvený aj v princípoch v fairtrade obchodu kontrolovaný FLOCERT audítormi.

Akýkoľvek pracovník porušujúci politiku ochrany detí budú vyšetřovaní podľa represívnych opatrení opísaných v politike. Počas všetkých tréningov budú komunity informované o dôležitosti nahlasovania incidentov zneužívania detí zo strany zamestnancov v rámci projektu alebo iného stakeholdra, či pracovníka alebo úradu. Nežiaduce účinky nenahlasovania týchto incidentov budú počas stretnutia prediskutované. Stretnutia budú naplánované na základe konzultácií s ošetrovateľmi, aby sa zabezpečilo, že čas, spôsob a miesto je zvolené tak, aby minimalizovalo nepohodlie matkám, pokiaľ ide o poskytovanie starostlivosti a dohľad nad ich deťmi.

4. PERSONÁLNE KAPACITY PRE REALIZÁCIU PROJEKTU - PERSONÁLNA MATICA

PERSONÁLNA MATICA						
Projektový tím	Meno a priezvisko	Funkcia v projekte	Číslo podpoložky v rozpočte	Aktivity, ktoré bude zabezpečovať v rámci projektu	Obdobie vykonávania práce na projekte	Rozsah práce (osobo/deň)
	Daniel Kaba	Projektový manažér, desk officer	9.1.01.	Manažment projektu z kancelárie v Bratislave. Dohliada nad všetkými aspektami projektu, zabezpečuje dodržiavanie podmienok, zmluvy s donorm, monitorovanie a podpora partnerov	11 2015-4 2017	144
		Projektový manažér v teréne, Busia	3.1.01	Dohliada nad všetkými aspektmi implementácie projektu na kenskej strane, zabezpečuje výrobu, kontrolu kvality, koordinuje komunikáciu so slov. tímom, pravidelne reportuje	11 2015-4 2017	360
		Finančný manažér	9.1.02.	Pripravuje finančné správy pre SAMRS, účtovníctvo	11 2015-4 2017	72
	Stella Wanjau	Programový manažér, Nairobi	3.2.01.	Manažment projektu z kancelárie v Nairobi. Spracovanie informácií z terénu pre potreby projektu a ďalších zainteresovaných strán. Sprostredkovanie relevantných kontaktov a stretnutia s investormi/ odberateľmi	11 2015-4 2017	360

Odborní pracovníci						
Administratívni a pomocní pracovníci	Ndwiga David Nyaga	Terénny pracovník, Busia	3.2.02.	Každodenná implementácia projektových aktivít. Skolenie členov komunít. Komunikácia s členmi komunít o potrebách a komplikáciách. Spracovávanie platieb. Distribúcia materiálov a vstupov.	11 2015-4 2017	360
		Terénny pracovník, Busia	3.2.03.	Vid' hore	11 2015-4 2017	360
		Účtovník, Busia	3.2.04.	Zabezpečovať finančný poriadok projektu. Dokumentácia financií.	11 2015-4 2017	360
		Šofér, Busia	3.2.05.	Preprava projektového personálu a projektového materiálu. Preprava hostí. Plánovanie ciest a výdavkov spojených s cestami	11 2015-4 2017	360

5. PLÁN REALIZÁCIE A MONITORINGU PROJEKTU

5.1 Časový harmonogram projektu

baseline study																			KON/PAR
Stretnutie zainteresovaných strán na úrovni okresu/county																			KON/PAR
Mobilizácia členov komunity																			PAR
zabezpečenie pozemku pre testovanie rôznych druhov sezamu a poľnohospodárskych techník																			KON/PAR
Štvrťročné stretnutie technickej komisie																			KON/PAR
Mid-Term review																			KON/PAR
Exit strategy, follow up, evaluácia																			KON/PAR
Výsledok 1.1. Poľnohospodárske vzdelanie pre 500 farmárov																			
Aktivita 1.1.1 Školenie školiteľov ToT modul A																			KON/PAR
Aktivita 1.1.1 Školenie školiteľov ToT modul B																			KON/PAR
Aktivita 1.1.2. testovanie rôznych odrôd/ typov sezamu počas prvej sezóny																			KON/PAR
Aktivita 1.1.3. kontrola kvality, zber, skladovanie, nákup, predaj																			KON/PAR
Výsledok 2.1. Vytvorené družstvá združujúce farmárov																			
Aktivita 2.1.1. zoskupovanie farmárov do družstiev a školenie v manažmente																			
Výsledok 2.2. Nasmerovanie a prepojenie farmárov na kenské a medzinárodné trhy, spolupráca s odberateľmi ako napr. TSA a inými																			
Aktivita 2.2.1. školenie vo Fairtrade a BIO																			KON/PAR
Aktivita 2.2.2. príprava farmárov na Fairtrade a BIO certifikačný proces																			KON/PAR
Aktivita 2.2.3. certifikačný proces a audit Fairtrade a BIO																			KON/PAR
Aktivita 2.2.4. Školenie o požívaní a šetrení																			

5.2 Monitorovací plán

Aj napriek stálej prítomnosti kontraktora v teréne prostredníctvom projektového manažera, považujeme za dôležité vykonať niekoľko monitorovacích ciest počas trvania projektu. Hoci tieto monitorovacie cesty nie sú pokryté rozpočtom, kontraktor sa zaväzuje ich plne hrať z vlastných zdrojov.

Monitorovacia cesta č.	Pozícia osoby, ktorá monitorovaciu cestu vykoná	Obdobie, v ktorom sa monitorovacia cesta má uskutočniť (predbežný plán)	Výsledky a ich indikátory, ktoré budú v rámci monitorovacej cesty hodnotené	Riziká, ktoré sa budú posudzovať	Zdroje overenia, dokumenty a zdroje, z ktorých budú čerpané informácie a údaje
1	ProgramManager, príp. Project Manager SK	marec 2016	1.1., 2.1., 2.2.,	Slabý manažment, klimatické zmeny,	- stretnutia - ankety, prieskumy - pozorovanie - iné
2	ProgramManager, príp. Project Manager SK	August 2016	1.1., 2.1., 2.2.,	Kvality pestovania, dodržiavanie Fairtrade štandardov, iné	- stretnutia - ankety, prieskumy - pozorovanie - iné
3	ProgramManager	Január 2017	1.1., 2.1., 2.2.,		- stretnutia - ankety, prieskumy - pozorovanie - iné

6. VIZIBILITA A PR (MAX. ½ STRANY)

PR v Keni

Popisné tabule lokality projektu na hlavných a príjazdových cestách v okolí projektovej lokality. Popisné tabule budú niesť meno projektu, logo donora, partnerskej a implementačnej organizácie. V neposlednom rade bude súčasťou PR aktivít výroba a distribúcia notesov s logom donora, partnerskej a implementujúcej organizácie - tieto notesy budú používané na všetkých školeniach a stretnutiach zainteresovaných strán. Projektové auto aj motocykle tiež ponesú logo donora a kontraktora. Na webovej stránke ADRA Keňa bude informácia o projekte aj s logom. Polo tričká budú vyhradené pre projektový personál, návštevníkov projektu, predstaviteľov farmárskych družstiev s cieľom zabezpečiť každodennú "pohyblivú" vizibilitu aj v najodľahlejších častiach.

PR na Slovensku

Kontraktor bude informovať o projekte na svojej webovej stránke a FB profile. Usporiada jednu verejnú diskusiu (verejná beseda/ prezentácia o rozvojových krajinách, projektoch a cestovaní) v priebehu trvania projektu o projekte.

Hoci sa niektoré plánované PR položky nezmestili do rozpočtu projektu, kontraktor sa zaväzuje tieto na vlastné náklady obstaráť:

- Polo tričká: 100ks
- Verejná diskusia: 1x

7. FINANČNÉ INFORMÁCIE (MAX. 1 STRANA)

7.1. Rozpočet (komentár k rozpočtu)

Podpoložky rozpočtu 1.1.10., 1.1.12., 1.2.01. a 1.2.04. obsahujú náklady na školenie, najmä ubytovanie, stravu, kancelárske potreby a pod. vrátane samotného školenia, resp. odmeny za školenie. Školiteľmi môžu byť členovia projektového tímu alebo externí školitelia, resp. právnické osoby, ktorí majú vzdelanie a prax v oblasti poľnohospodárstva a manažmentu.

Podpoložka 4.1.01. počíta s prenájomom vozidla na obdobie v čase zberu úrody na zvážanie úrody od farmárov/družstiev do centrálného skladu.

Podpoložka 4.2.01., motocykle sú určené pre projektový personál, najmä terénnych pracovníkov, ktorí navštevovať farmárov za účelom informácii, zberu dát, kontroly kvality, konzultácií a pod.

Podpoložka 4.2.02. auto slúži celému projektovému tímu, nakoľko vzdialenosti medzi jednotlivými družstvami a farmármi sú pomerne veľké a tiež na prepravu menšieho nákladu (náradie, vzorky sezamu, semená na sadenie a pod.)

Podpoložka 5.3.01. mobilné telefóny v tejto cene slúžia nielen na komunikáciu, ale najmä na zber, ukladanie a zasielanie dát v a z terénu pomocou mobilných aplikácií pre smartfóny do centrál a tiež na vyhotovovanie foto a video dokumentácie.

Podpoložka 7.2.04. obsahuje aj napr. náklady na denného a nočného strážnika, ktoré sa pohybujú okolo 200- 300 EUR mesačne.

8. UDRŽATEĽNOSŤ (MAX. 3 STRANY)

8.1. Finančná, inštitucionálna a manažérska udržateľnosť:

Hlavnou pridanou hodnotou projektu je sociálne podnikanie, fairtrade a zabezpečenie prístupu na trhy, ktoré majú zabezpečiť udržateľnosť projektu.

Finančná udržateľnosť:

Udržateľnosť počas trvania projektu:

Projekt je plánovaný tak, aby už počas svojej doby trvania vykazoval známky samostatnosti a udržateľnosti a to napr. nasledovným:

- farmári resp. družstvá si budú hradiť náklady na Fairtrade certifikáciu v roku 2017 zo svojho príjmu
- farmári budú realizovať komunitné projekty zo sociálnych prémieí
- farmári/ družstvá si budú hradiť náklady na nákup sezamových semien od 3. sezóny zo svojho príjmu
- vykupovanie úrody a predaj odberateľom

Udržateľnosť po skončení projektu:

- príjem z predaja sezamu odberateľom
- neustále zlepšovane kvality produkcie
- vyhľadávanie nových odberateľov a investorov
- GSLA tréningy zvýšia finančnú sebestačnosť ako aj možnosť nových aktivít generujúcich príjem
- Marketing:

Kľúčovým atribútom pre úspech projektu bude konzistentný prístup na trh pre vyprodukovaný sezam. To znamená zabezpečenie stabilnej ceny a kúpyschopných zákazníkov, ktorí môžu ako zakúpiť, tak aj spracovať objem výroby. Splnenie týchto podmienok bude mať za dôsledok kontinuálny vývoj kenskej sezamovej značky, čo je nevyhnutné pre prístup na medzinárodné trhy. V počiatočnom období projektu, po splnení uspokojivej kvality a cenových dohôd, s.r.o TenSenses Africa (TSA) je pripravená kúpiť celkovú produkciu sezamu od organizácie, vykupujúcej sezam od družstiev farmárov. TSA vlastní a spravuje zariadenie na spracovanie olejných semien v Nairobi. TSA kúpi surové sezamové semená, zabezpečí čistenie a lúpanie a následne ich buď pripraví na export ako spracované semená, alebo ich zlisuje na olej. V súčasnosti má olej na svetových trhoch značne vysokú pridanú hodnotu, obzvlášť ak prešiel Fair Trade a Bio certifikáciou. To isté platí pre Fair Trade a Bio sezamové semienka.

TSA disponuje sieťou zákazníkov v Európe a Severnej Amerike, ktorí uviedli záväzok k nákupu objemov hotových sezamových semienok a oleja, prinajmenšom rovnajúcim sa objemu výroby predpokladanom v tomto návrhu projektu. V súčasnej počiatočnej fáze projektu by bolo len špekuláciou odhadovať, za akú cenu sezam bude možné zakúpiť alebo aká bude cena spracovaných semienok a oleja na svetových trhoch. Vzhľadom na vysoký dopyt pre Fair Trade a organický sezam a sezamový olej , ale existuje pádny dôvod sa domnievať, že európski a americkí zákazníci budú ochotní za produkty zaplatiť, čo umožní významné výnosy pre poľnohospodárov za ich prácu.

Po ukončení projektu a vytvorení hodnotového reťazca, TSA bude aj naďalej kupovať produkciu sezamu. Na druhej strane, predávajúci nebudú nijakým spôsobom limitovaní nadviazať obchodné kontakty s inými záujemcami popri/namiesto TSA. Cieľom je, aby na konci projektu poľnohospodári disponovali hodnotným produktom, konkurencieschopným na svetových trhoch.

Inštitucionálna udržateľnosť:

Všetky subjekty v reťazci value chain ostajú v regióne vrátane prítomnosti resp. ďalších aktivít žiadateľa a ADRA Keňa.

Inštitúcie (regionálne zainteresované strany) zostanú v regióne dlho po ukončení projektu. Zainteresované strany zahŕňajú regionálne vládne inštitúcie, ktoré budú poskytovať strategické príležitosti pre integráciu úspešných 2ESPM modelov do budúceho plánovania aktivít na regionálnej úrovni. ADRA Keňa za pomoci donora poskytne kapacity a zdroje potrebné na zvýšenie kapacít zainteresovaných strán na podporu malo farmárov. So zvýšenou výkonnosťou regionálnych vládnych inštitúcií v spojení s novou politikou poľnohospodárskeho sektoru, sa zabezpečí kontinuita projektu aj po vypršaní finančnej podpory od donora. Toto napomôže k vytvoreniu kontaktov, ktoré budú komunity využívať aj po skončení projektu. Okrem už spomenutého, projekt svojimi aktivitami zabezpečí prítomnosť odbornosti na strane drobných farmárov. Využívanie ToT tréningov umožní zvýšenie vedomostného ako aj technologického rozvoja komunit, nakoľko technológie bude svedomitým vybratým na základe vhodnosti v danej oblasti. Vytvorenie jednotlivých skupín posilní súdržnosť medzi členmi komunity, ktorá taktiež pretrvá aj po ukončení 2ESPM projektu.

Manažérska udržateľnosť:

Schopnosti lídrov v CBO budú počas tréningov zdokonaľované v oblasti manažmentu a líderstva. Tieto zručnosti pretrvávajú v komunitách aj po ukončení pôsobenia projektu zo strany ADRA Keňa. Spolupráca s kľúčovými zainteresovanými stranami zabezpečí, že manažérske a líderské zručnosti budú udržiavané aj po ukončení samotného projektu.

Technická udržateľnosť:

Technické zručnosti nadobudnuté počas tréningov budú predané z vytrénovaných členov CBO na ostatných členov CBO ako aj ostatných členov komunit, čo zabezpečí udržateľnosť týchto zručností. Takisto predávanie týchto zručností na mladú generáciu ako aj ďalšie generácie zabezpečí trvalú udržateľnosť tohto projektu. Tieto prístup zároveň zvýši komunitnú participáciu, pestúnsku starostlivosť ako aj propagáciu jednotlivých aktivít. ADRA Keňa vyhľadáva spoluprácu s lokálnymi vládami inštitúciami, ktoré majú vytvorené štruktúry na úrovni komunit. Súčasne ADRA Keňa je členom viacerých komisií (government-convened coordination committees) na úrovni county ako aj sub-county. Počas týchto stretnutí komisií ADRA Keňa využije aktívnu účasť a prístup k nadväzovaniu partnerstiev, z ktorých budú nasledovne benefitovať jednotliví malo farmári. Očakáva sa, že jednotlivé regionálne vládne inštitúcie ako aj iné mimovládne organizácie budú pokračovať v podpore komunitných aktivít.

Sociálna udržateľnosť

Sebaúcta a sebadôvera vytvoria základ pre rozvoj. Spoločnou prácou skupín sa prehĺbi komunitná súdržnosť Prosperita komunit bude zlepšená zvýšením dostupnosti potravín na úrovni jednotlivých domácností. Ako výsledok rôznych aktivít zameraných na zvýšenie povedomia o rôznych spoločenských problémoch bude zvýšenie porozumenie s osobami s HIV/AIDS, s osobami s rôznymi fyzickými či psychickými postihnutiami ako aj zlepšenie postavenia žien v komunite

8.2. Zapojenie cieľových skupín a konečných príjemcov:

Cieľová skupina a výslední beneficianti boli zahrnutí do nasledovných aktivít:

- prieskum potrieb, ktorý bol vykonaný v januári 2015 samotnou komunitou, Adrou Keňa, žiadateľom a zástupcami vlády v Busia county
- po začatí projektu bude cieľová skupina zodpovedná za výber 500 beneficiantov.
- vybraných 500 beneficiantov bude mať taktiež šancu rozdeliť sa do 10 skupín (CBO) v každej po 50 členov. Každá CBO si zvolí 5 reprezentantov, ktorí sa zúčastnia tréningu pre trénerov a následne budú mať každá na zodpovednosť vyškolit 9 členov svojich CBO.
- beneficianti prispejú manuálnou prácou ako aj svojim farmárskym náradím, nakoľko z projektu bude zakúpené iba motyka a rýľ.

- GSLA skupiny si samé určia akým peňažným príspevkom prispievajú do GSLA fondu ako aj podmienky, za ktorých budú poskytovať pôžičky členom GSLA.
- cieľová skupina bude zapojená do projektu pri jeho start-upe, monitoringu projektu, finálnej evaluácii ako aj pri zatváraní strategického stretnutia, ktoré bude mať za úlohu zabezpečiť trvalú udržateľnosť
- beneficianti vytvoria družstvá, časť z nich bude v orgánoch družstiev a budú manažovať reťazec value chain na strane farmárov a družstiev

Aktivity budujúce kapacity partnerov, cieľových skupín a koncových príjemcov a ich dopad:

Aktivity, ktoré budujú kapacity možnosti partnerov, cieľových skupín a koncových príjemcov vedú k udržateľnosti projektu, rozvoju vodcovských a manažérskych schopností spoločenstva a budujú sebedôveru partnerov. Tieto aktivity zahŕňajú:

- Tréning v rôznych technikách, sporiaciach & pôžičkových schémach ako aj tréning v oblasti mechanizmov skupinovej súdržnosti - napríklad skupinovej dynamiky
- Vytvorenie prístupu na trh od jeho počiatočných štádií, ktoré motivujú farmárov k produkovaniu
- Formovanie a budovanie kapacity TOT aktivít na zaistenie technologického transferu
- Návštevy výstav a expozícií, ako napríklad interné výmenné turnusy
- Demonštrácie rôznych technológií
- Aktivity poskytujúce možnosť trénovať ostatných a učiť sa jeden od druhého

Závislosť na zahraničnej pomoci

Prvý z dvoch workshopov zúčastnených strán sa bude konať ako začiatková aktivita a nasledujúci sa bude konať ako zblížovacia aktivita organizovaná organizáciou ADRA Keňa. Počas prvého stretnutia bude prebiehať diskusia o návrhu, budú načrtnuté realizovateľné výstupy a bude definovaná úloha, ktorú budú vykonávať jednotlivé zainteresované strany. Zainteresované strany zahŕňajú reprezentantov komunit, zástupcov vlády a miestne vodcovské osobnosti takisto aj organizáciu žiadateľa, ADRA Keňa, TEN SENSES a prípadne mimovládne organizácie operujúce v oblasti. Diskusia si kladie za primárny cieľ vyjasniť očakávania a úlohu komunity. Senzibilizácia komunity je realizovaná tímom vytvoreným spomedzi komisie zainteresovaných strán s prítomnosťou všetkých zúčastnených organizácií. Nasledovať bude predstavenie úlohy komunity a trvania projektu pre zaručenie toho, že komunita správne rozumie podstate projektu, svojej vlastnej úlohe v projekte a dĺžke trvania projektu. Idea krátkodobej prítomnosti projektu bude komunite komunikovaná počas každého stretnutia, demonštrácie, alebo počas akéhokoľvek iného druhu stretnutia.

Možnosti ďalšieho násobenia výsledkov projektu a ich opakovania (multiplikačný efekt)

Efekt multiplikácie je plánovaný mimo oficiálnej časti tohto projektu a to v niekoľkých faktoroch:

- zvýšenie počtu farmárov
- geografické rozšírenie o ďalšiu oblasť v regióne
- pestovanie aj inej plodiny
- rozšírenie „value chain“ o spracovanie sezamu

Efekt multiplikácie výsledkov nastane už aj vtedy keď, každý z 50 vybraných koncových(ToT)prijímateľov bude predstavovať a ďalej pôsobiť, ako vzor pre ostatných členov komunity a ich farmy budú predstavovať ukážku výsledkov projektu. Vyškolení tréneri budú takisto zaviazaní zodpovednosťou vytrénovania deviatich ďalších farmárov. Takto by malo byť dosiahnuté množstvo až 500 nepriamo ovplyvnených farmárov. Rovnaké metódy budú prijaté vládnymi ministerstvami a zdieľané s ďalšími farmármi v rámci regiónu Busia a takisto aj mimo jeho hranice.

Počas projektu budú farmárom predstavené inovatívne farmárske metódy:

- Použitie certifikovaných vstupov
- Praktizovanie organického farmárčenia
- Certifikácia potravinových obilných produktov
- Nové technológie predstavené farmárom budú vykonávané za účelom zlepšovania produkcie.. Ako súčasť mechanizmu na zaistenie toho, že predstavené technológie budú takisto aj prijaté a využívané, budú farmári napojení na rozširujúce sa služby zo strany vládnych ministerstiev pre dodatočné informácie a podporu. Beneficianti budú zaškolení o potrebe dodržiavania bezpečnostných pravidiel pri práci počas

prvého iniciačného ToT tréningu. Dostupnosť náhradných dielov nie je definovaná ako problematická nakoľko pri produkcii sezamu sa využívajú vo veľkej väčšine jednoduché ručné nástroje (základné nástroje ako motyka a rýľ, budú distribuované všetkým 500 beneficiantom)

8. 3. Primeraná technológia

Pre aktivity projektu, je potrebné zakúpiť osobné motorové vozidlo na prepravu projektového tímu a to s pohonom štyroch kolies, nakoľko k jednotlivým farmám vedú len neupravené poľné cesty, ktoré sa v období dažďov menia na ešte náročnejší terén. Vozidlo má mať reputáciu dlhej životnosti s nasledovnou špecifikáciou

- Počet miest na sedenie: 5-7;
- Objem motora: 4 169 cm³;
- Výkon: 150 Kw;
- Typ motora: naftový motor;
- Riadenie: 6-stupňová prevodovka

Bude obstaraný typ vozidla, ktoré je v Keni rozšírené a bežne servisované pre prípad jednoduchšej údržby a dostupnosti náhradných dielov a servisu.

Ďalej je potrebné obstaranie dvoch motocyklov na rýchlu a ekonomickú prepravu terénnych pracovníkov pri monitoringu, školeniach, komunikácii a návštevách farmárov. Opäť sa jedná kvôli náročnej cestnej infraštruktúre o terénny motocykel (obdobne Suzuki DR200); s parametrami:

- objem motora: 199 cm³;
- Výkon: 50 Kw;
- Riadenie: 5-stupňová prevodovka

Z ďalších položiek sa jedná o nákup štyroch prenosných počítačov – laptop, ktoré sú nevyhnutné pre prácu projektového tímu, prácu s dátami, administratívu, plánovanie, účtovníctvo a pod. Budú obstarané obvyklé značky na miestnom trhu pre prípadný servis.

9. INFORMÁCIE O ŽIADATEĽOVI A PARTNEROCH PROJEKTU (MAX. 5 STRÁN)

9. 1. Profil žiadateľa

Právna forma žiadateľa	Občianske združenie		
Dátum a číslo registrácie	06.10.1997, 30804850		
Počet zamestnancov resp. spolupracujúcich SZČO – ak relevantné	5		
Hlavná oblasť pôsobenia	Rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc		
Počet rokov pôsobenia žiadateľa v danom regióne	2		
Finančná kapacita žiadateľa	Výnosy/príjmy organizácie	rok 2013	263 859,41
		rok 2014	
	Náklady/výdavky organizácie	Rok 2013	254 723,82
		Rok 2014	

9. 2. Kapacita žiadateľa manažovať a implementovať projekt

Názov projektu: Prístup k nezávadnej vode v regióne Hincesti v Moldavsku		Sektor: uveďte sektor v zmysle výzvy resp. sektor v súlade s DAC/OECD 14030			
Miesto realizácie	Celková hodnota projektu (USD)	Donor	Dotácia/fin. príspevok poskytnutý donorom (EUR)	Dátumy implementácie Mesiac/rok	Ciele a výsledky intervencie

Moldavsko, región Hincesti	109346,00	SlovakAid	98 411, 40 EUR	1.1.2015 – 31.12.2015	Zlepšenie prístupu k pitnej vode v 4 obciach a zvýšené povedomie a praktické uplatňovanie environ. princípov v 4 obciach regiónu. Inštalácia 4 systémov na čistenie vody
----------------------------	-----------	-----------	----------------	-----------------------	--

Názov projektu: Capacity building of Ukrainian local NGOs and societies in the light of armed conflict in the East		Sektor: uveďte sektor v zmysle výzvy resp. sektor v súlade s DAC/OECD 11430			
Miesto realizácie	Celková hodnota projektu (EUR)	Donor	Dotácia/fin. príspevok poskytnutý donorom (EUR)	Dátumy implementácie Mesiac/rok	Ciele a výsledky intervencie
Ukrajina ADRA Hlavný partner	64 200,00	Vyšehradský fond	57 500,00	1.4.2015 – 1.4.2016	Školenie miestnych mimovládnych organizácií v oblastiach: projektový manažment, PR, Fundraising a pod.

Názov projektu: Capacity building of Georgian and Armenian NGOs		Sektor: uveďte sektor v zmysle výzvy resp. sektor v súlade s DAC/OECD 11430			
Miesto realizácie	Celková hodnota projektu (EUR)	Donor	Dotácia/finančný príspevok poskytnutý donorom (EUR)	Dátumy implementácie Mesiac/rok	Ciele a výsledky intervencie
Arménsko Gruzínsko partner	69645,00	Vyšehradský fond	62 445,00	1.2.2015 – 1.2.2016	Školenie miestnych mimovládnych organizácií v oblastiach: projektový manažment, PR, Fundraising a pod.

Názov projektu: Zdravotná starostlivosť pre komunitu Tunika Hassan Tobin		Sektor: uveďte sektor v zmysle výzvy resp. sektor v súlade s DAC/OECD 12230, 12261			
Miesto realizácie	Celková hodnota projektu (EUR)	Donor	Dotácia/finančný príspevok poskytnutý donorom (EUR)	Dátumy implementácie Mesiac/rok	Ciele a výsledky intervencie
Obec Tunika Hassan Tobin, Afganistan	236 850,80	SlovakAid	213 048, 07	1.8.2012 – 1.8.2013	Zlepšenie poskytovania a prístupu k zdravotníckej starostlivosti pre znevýhodnené komunity. 6000 rodín.

Názov projektu: Udržateľný agro-biznis pre Eyira		Sektor: uveďte sektor v zmysle výzvy resp. sektor v súlade s DAC/OECD 31120, 31166, 11120			
Miesto realizácie	Celková hodnota projektu (EUR)	Donor	Dotácia/finančný príspevok poskytnutý donorom (EUR)	Dátumy implementácie Mesiac/rok	Ciele a výsledky intervencie
Eyira, Okres Maridi, JUŽNÝ SUDÁN	211 000	SlovakAid	189 836,10	1.5.2012 – 31.10.2013	Podpora poľnohosp. produkcie prostredníctvom rozvoja farmárstva a agri-biznis vzdelávania
Názov projektu: Aktivity pre líbyjské deti v gubernii Tataouine		Sektor: uveďte sektor v zmysle výzvy resp. sektor v súlade s DAC/OECD			
Miesto realizácie	Celková hodnota projektu (EUR)	Donor	Dotácia/finančný príspevok poskytnutý donorom (EUR)	Dátumy implementácie Mesiac/rok	Ciele a výsledky intervencie
Tunisko	15 290	SlovakAid, súkromní donori	10 290	1.6.2011 – 30.9.2011	Vzdelávacie a rekreačné aktivity pre líbyjské deti v utečeneckých táboroch. 3432 utečencov
Názov projektu: Zdravotná starostlivosť pre dištrikt Muzaffargarh		Sektor: uveďte sektor v zmysle výzvy resp. sektor v súlade s DAC/OECD			
Miesto realizácie	Celková hodnota projektu (EUR)	Donor	Dotácia/finančný príspevok poskytnutý donorom (EUR)	Dátumy implementácie Mesiac/rok	Ciele a výsledky intervencie
Muzaffargarh , Pakistan	20 000	SlovakAid	15 000	1.9.2010 – 30.10.2010	Zdravotná starostlivosť a humanitárna pomoc v oblasti postihnutej záplavami. 180000 pacientov
Názov projektu: Rozvoj komunitného rehabilitačného centra		Sektor: uveďte sektor v zmysle výzvy resp. sektor v súlade s DAC/OECD			
Miesto realizácie	Celková hodnota projektu (EUR)	Donor	Dotácia/fin. príspevok poskytnutý donorom (EUR)	Dátumy implementácie Mesiac/rok	Ciele a výsledky intervencie
Chingeltei, Ulaanbaatar , Mongolsko	126 000	SlovakAid verejná a cirkevná zbierka	105 000	1.12.2009 – 30.12.2011	Rekonštrukcia a podpora osvetových aktivít komunitného a rehabilitačného centra. 200 rodín s deťmi s telesným postihnutím

Názov projektu: „Pitná voda pre obec Dezghinja“		Sektor: uveďte sektor v zmysle výzvy resp. sektor v súlade s DAC/OECD			
Miesto realizácie	Celková hodnota projektu (EUR)	Donor	Dotácia/fin. príspevok poskytnutý donorom (EUR)	Dátumy implementácie Mesiac/rok	Ciele a výsledky intervencie
Dezghinja, Moldavsko	149 984	SlovakAid	139 356	23.11.2009 – 23.08.2010	zabezpečenie systému dodávky pitnej vody v obci Dezghinja a tak prispieť k zlepšeniu životných podmienok obyvateľov obce, 80% obyvateľov dediny má prístup k pitnej vode
Názov projektu: Reintegrácia navrátilcov a presídlencov v Qarabagh		Sektor: uveďte sektor v zmysle výzvy resp. sektor v súlade s DAC/OECD			
Miesto realizácie	Celková hodnota projektu (EUR)	Donor	Dotácia/finančný príspevok poskytnutý donorom (EUR)	Dátumy implementácie Mesiac/rok	Ciele a výsledky intervencie
Qarabagh, Afganistan	235 000	SlovakAid	232 000	1.5.2009 – 1.11.2009	Materiálna a odborná pomoc pri výstavbe a obnove trvalých prístreškov. 178 rodín navrátilcov a presídlencov

10. 3. Profil partnera v prijímajúcej krajine	
Partner č. 1	
Názov	ADRA Keňa
Právna forma	Občianske združenie
Dátum a číslo registrácie	11.03.1993
Hlavná oblasť pôsobenia	Rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc
Počet zamestnancov – ak relevantné	25
Zdroj príjmov	Najmä projekty
Popíšte skúsenosti partnera s obdobnými aktivitami ako predpokladá intervencia/uveďte príklady aktivít resp. projektov	- Mandera central, North Eastern Kenya, Rozpočet: 350,000 USD, Cieľ: Increased access to food for 2,700 vulnerable households - Mandera central, North Eastern Kenya, Rozpočet: 201,094 USD Cieľ: Food aid to 510 vulnerable households - Mandera central, North Eastern Kenya, Rozpočet: 600,277 USD, Cieľ: 4,860 people had increased vegetable production and income - Manderawest, North Eastern Rozpočet: 1,276,232.44 CAD Cieľ: 4,860 people had increased vegetable production and

	income, - Mwingi Central, Eastern Kenya Rozpočet: 538,988 USD Cieľ: Improve on food security through agriculture to 20,315 people
História spolupráce so žiadateľom	Spoločne pripravené a predložené rozvojové projekty na SAMRS v roku 2013 a 2014 Zahraničný dobrovoľníci: 2x Spoločný prieskum potrieb, január 2015

Partner č. 2	
Názov	Ten Senses Africa
Právna forma	Spoločnosť s ručením obmedzeným
Dátum a číslo registrácie	P051234515Z
Hlavná oblasť pôsobenia	Rozvojová spolupráca, fairtrade, soc. podnikanie
Počet zamestnancov – ak relevantné	200
Zdroj príjmov	Predaj fairtrade produktov, projekty
Popíšte skúsenosti partnera s obdobnými aktivitami ako predpokladá intervencia/uvedte príklady aktivít resp. projektov	TSA implementuje už 10 rokov podobné projekty v Keni – produkcia, spracovanie, export kešu a makadamiových orechov. TSA vlastní a spravuje zariadenie na spracovanie olejných semien v Nairobi. TSA kúpi surové sezamové semená, zabezpečí čistenie a lúpanie a následne ich buď pripraví na export ako spracované semená, alebo ich zlisuje na olej. TSA disponuje sieťou zákazníkov v Európe a Severnej Amerike, ktorí uviedli záväzok k nákupu objemov hotových sezamových semienok a oleja, prinajmenšom rovnajúcim sa objemu výroby predpokladanom v tomto návrhu projektu.
Poznámka	TSA nie je žiadnym spôsobom zahrnutý do rozpočtu, personálnej matice alebo aktivít projektu. Avšak nakoľko je významným obchodným partnerom rozhodli sme sa ho uviesť.